

**УТВЪРЖДАВАМ:
ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР И
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ТЕМАТИЧНАТА
РАБОТНА ГРУПА**

Формат на електронен подпис: .p7s

ПРОТОКОЛ

№ 3

От проведено на 09.09.2020 г. чрез видеоконферентна връзка трето заседание на Тематичната работна група за разработване на новата ОП „Развитие на регионите“ 2021-2027, съгласно Заповед на министъра на регионалното развитие и благоустройството № РД-02-36-1138/24.10.2019 г., изменена и допълнена със Заповед № РД-02-36-1253/ 07.11.2019 г. и Заповед № РД-02-36-151/14.02.2020 г. при следния

ДНЕВЕН РЕД:

1. Откриване на заседанието и приветствие от г-жа Деница Николова, заместник-министър на регионалното развитие и благоустройството и председател на ТРГ.
2. Одобряване на Дневен ред на заседанието.
3. Представяне на актуална информация за подготовката на новата “Програма за развитие на регионите“ 2021-2027.
4. Представяне на втори вариант “Програма за развитие на регионите“ 2021-2027.
5. Дискусия.
6. Представяне на стратегическия подход за новия програмен период.
7. Изводи и заключителни слова.

Списък на участниците в заседанието – в Приложение.

Заседанието бе открито от г-жа Деница Николова, заместник-министър на регионалното развитие и благоустройството и председател на ТРГ, която обяви на участниците, че има необходимия кворум за откриване на заседанието.

Г-жа Николова поздрави присъстващите и изрази задоволство, че и в дигитални условия участниците в заседанието ще имат възможността да обсъдят новия програмен документ, който ще определя ролята на изпълнение на мерките, свързани с подкрепа на регионите и общият им принос към цялостната регионална политика на страната. Председателят обяви на участниците, че на заседанието ще бъде представен напредъкът в стъпки до етапа на одобряване на новата програма. Ще бъде представена информация за нормативните изменения, които вече са налице и които дават предпоставки за изпълнение на един нов модел за инвестиране на средствата от програмата за развитие на регионите в посока осъществяване на мерки с интегрирани териториални инвестиции (ИТИ). На заседанието участниците ще имат възможността да коментират и втория проект на програмата, който е подобрена версия на одобрената на

предходното заседание на ТРГ. Ще бъде представена и информация за хода на преговорите с Европейската комисия (ЕК), коментарите, които са получени и съответно по какъв начин изпратените до момента коментари са отразени във втората версия на програмата, кои от тях са с предпоставки за приемане и кои от тях са предмет на дискусия.

Г-жа Николова изрази надежда за интересна, ползотворна и градивна дискусия на програмния документ по време на срещата. Тя изтъкна, че една от най-големите промени, свързани с новия програмен период касаят именно изпълнението на програмата за развитие на регионите, защото моделът на изпълнение на ИТИ, чрез включване на регионите за планиране от ниво 2, е нов модел, който създава своите предпоставки за бъдещи първи стъпки към децентрализация на процесите по управление на средства не само от Европейския съюз, но и на всички останали източници на финансиране. Председателят на ТРГ посочи, че в хода на заседанието участниците ще имат възможността да се запознаят с информация от представители на Световна банка (СБ), които съпътстват МРРБ в целия процес по моделиране на новия програмен период, свързан с изпълнение на програмата, с фокус върху стратегическия подход, структурата на бъдещо изпълнение на програмата и начинът по който се достига до оптималните изводи, които дават възможността да бъде направено предложение за одобрение на настоящата втора версия на програмата за развитие на регионите. Г-жа Николова призова участниците за активност по време на заседанието и изказа надежда за тяхната подкрепа с оглед вземане на решение за втората версия на програмата, което на свой ред дава възможност да бъде проведен вторият кръг преговори с Европейската комисия по линия на финансиране на новия програмен период по отношение на развитието на регионите.

Заседанието продължи с предложение от председателя й за одобряване на предложениия дневния ред. Думата беше предоставена на участниците за коментари и предложения за нови точки към него. Такива не бяха направени, с което предложениият дневен ред беше одобрен и се премина към следващата точка за представяне на актуална информация за подготовката на новата “Програма за развитие на регионите“ 2021-2027.

В рамките на изнесената презентация от председателя на работната група бе представена актуална информация за стъпките, които са предприети за подготовката на програмата. Г-жа Николова посочи, че в рамките на предходната одобрена версия на програмата стратегическият подход на програмата определя три основни приоритета. Първият приоритет е свързан с подкрепа на интегрирано градско развитие. Съгласно изискванията на предложението за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за определяне на общоприложими разпоредби (РОР), 6 % от средствата по Европейския фонд за регионално развитие следва да бъдат фокусирани върху градовете и в центровете за растеж. Именно в тази посока приоритета е отделен и дава възможността 10-те най-големи общини на територията на страната да получат своята подкрепа по линия на финансиране на програмата за развитие на регионите. В рамките на програмния документ е одобрен и вторият приоритет, който касае интегрирано териториално развитие на регионите. В този приоритет се включват всички останали градски общини на територията на страната. Г-жа Николова информира членовете на ТРГ, че спрямо последните преговори и споразуменията, които са постигнати в периода между предходното и настоящото заседание на работната група, е постигнато одобрение за нова дефиниция на „селски район“, съгласно която това е район, в който общинския център е с население под 15 хиляди жители. В този смисъл в приоритет 2 на програмата ще бъдат обхванати 40 градски общини за изпълнение на мерки с интегриран подход. Тя подчерта, че в рамките на финансирането на този приоритет ще има допълващо финансиране от останалите оперативни програми, както и че вече има яснота по какъв начин Програмата за развитие на селските райони ще може успоредно да съпътства всички мерки, свързани с изпълнението на огледални дейности в селските общини. В тази връзка може да бъде

отчетен сериозен напредък по линия за интегриране на посоката за финансиране от гледна точка на дефиницията за селска община. По този начин се бъде постигната пълна допълняемост на мерките и ще се даде възможност за съпътстващо партньорство между градски и селски общини.

В рамките на третия приоритет на програмата, предвиден за техническа помощ ще бъде алокиран ресурс, който в основата си ще фокусира върху подкрепа на капацитета и изграждане на капацитет на регионално и местно ниво за целите на изпълнени на програмата и бъдеща посока, в която тези структури ще станат не само устойчиви във времето, но ще имат възможността постепенно и поетапно да разширяват своите функции и отговорности по линия на изпълнение на мерки, свързани с европейско финансиране.

Изтъкнато бе, че към настоящия момент е налице изменение на Постановлението за Министерския съвет, с което се определя, че МРРБ ще изпълнява всички мерки, свързани с финансиране по Фонда за справедлив преход, който касае изпълнението на т. нар. „зелени инвестиции“ и инвестициите, свързани с постигане на целите на Европейския съюз към Зелената сделка. В тази връзка, в моментът, в който бъдат изготвени териториалните планове по линия на Зелената сделка и бъдат одобрени от страна на Европейската комисия, те ще бъдат елемент на изпълнение в програмата за развитие на регионите за периода 2021-2027 г. със допълващо финансиране от Фонда за справедлив преход. По този начин ще бъде постигната пълна допълняемост на възможностите за финансиране на териториите на страната и ще се даде възможност там, където са най-големите нужди да бъдат финансирани включително и социални мерки, както и дейности, които касаят икономически и енергиен преход на територията на страната.

При залагане на нов модел на изпълнение на програмата, разбира се е необходимо да бъдат създадени и съответните предпоставки за това. В тази връзка е и направеното изменение и допълнение на Закона за регионалното развитие, който предопределя, че Регионалните съвети за развитие (РСР) ще имат пряка роля в предварителната фаза 1 на селекция на интегрирани проекти на регионално ниво. В законоустановеният срок е приведен в съответствие и Правилникът за неговото прилагане, който дава по-ясна посока на принципите, процедурите и правилата за работа на РСР, Областните съвети за развитие и детайлизиране на начина и подхода на работата на тези съвети за развитие, така че да удовлетворява и системите за управление и контрол на Управляващите органи, които ще се впишат в модела за изпълнение на ИТИ.

Към настоящия момент новите РСР са в процес на структуриране, създадени са необходимите предпоставки за номиниране на техните членове. Очакват се и номинациите от Националното сдружение на общините в Република България (НСОРБ) сред представителите на местната власт. Прямо получената информация за номинациите, която се очаква до края на месец септември, се планира през месец октомври да започне дейността и първите заседания на РСР в т. нар. „широк формат“, който ще даде предпоставките за структуриране и подготовка на работата за процеса на преселекция на интегрирани концепции на регионално ниво.

Г-жа Николова отбележи, че когато става въпрос за интегрирани концепции на регионално ниво трябва да се обръщаме към стратегическите документи, които предопределят интегрираните инвестиции и предпоставят възможността за изпълнение на интегрирани проекти на ниво регион 2. Интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2 (ИТСР) вече са изготвени и е направено обществено обсъждане. Към настоящия момент се извършва екологична оценка и оценка за съвместимостта с предмета и целите на опазване на защитените зони на ИТСР и след това предстои тяхното приемане от Министерския съвет и впоследствие да влязат в ход на изпълнение. Проектите на ИТСР са в завършен вид и са качени на страницата на МРРБ. След извършване на екологична оценка е възможно да претърпят някои промени, но

основаната линия, посока, приоритети, стратегия, които са заложи в документите могат и към настоящия момент да служат за отправна точка за формиране на интегрирани концепции, както и да послужат за оформяне на Планове за интегрирано развитие на общините (ПИРО). ПИРО също са елемент от стратегическите документи, изисквани, за да може конкретно населено място да получи финансиране през съответните европейски средства.

Г-жа Николова запозна участниците и с хода на преговорите с ЕК. През месец март след одобрението от ТРГ на първия проект на програмата, който оформя общия модел на стратегия и ключови мерки за изпълнение с определените алокирани средства, беше изпратен към ЕК. През месец юни е проведена първата официална част на преговори с ЕК. Направен е пълен обхват на преговорите спрямо Споразумението за партньорство и е направен синхрон между всички оперативни програми със съответните стратегии, които допринасят за цялостното развитие на територията на страната. В хода на преговорите няма съществени коментари и реакции по отношение на оформената стратегия, приоритети, интегрирания подход и характер на модела за изпълнение. Не са постъпили и коментари по стартирания процес на регионализиране на възможностите за участие в процеса на преселекция на интегрирани концепции. Получените коментари касаят допълнително усъвършенстване на текстовете на всички програми, не само програмата за развитие на регионите, и се отнасят основно до демаркационните линии между различните програми, най-вече при мерките, които са структурирани в няколко направления в отделните програми като мерки за енергийна ефективност, тези свързани с пътна инфраструктура, с Фонда за справедлив преход, от гледна точка на обхват на мерки, които той ще фокусира. Доколкото не са получени конкретни коментари по програмата за развитие на регионите предстои единствено детайлизация на текстовете и допълване на съществени части на програмния документ, които водят до негово официално одобряване. Председателят на ТРГ посочи, че в тази връзка по време на заседанието обсъждането на втория проект на програмата, подготвена да бъде изпратена към ЕК, ще бъде основно фокусирано върху индикаторите, върху целите, които се залагат с програмата и за това как смятаме, чрез този инструмент да създадем икономически потенциали в регионите на страната.

Г-жа Николова запозна участниците с предстоящите стъпки след заседанието на ТРГ, а именно втората версия на програмата да бъде изпратена към ЕК като основа за водене на преговори за финализация и детайлизация на програмния документ. Тя поясни, че по отношение на подготовката на новия програмен период, предвид че се изменя моделът на изпълнение на проекти, начинът на подаване на интегрирани концепции за разглеждане от РСР, съответно и начинът и подходът, по който ще бъдат одобрявани от Управляващите органи, е важно да се започне запознаване на всички заинтересовани страни с това, което предстои. Г-жа Николова напомни, че новият програмен период ще работи с изискването за правилото N+2, а не N+3, което означава, че максимално бързо трябва да се подготвим за реализация, в момента на сключване на договори за безвъзмездна финансова помощ. В този смисъл, МРРБ е издало общи указания за изпълнение на интегрирани инвестиции, както за приоритета за градско развитие, така и за ИТИ на ниво 2, които вероятно ще търпя своята детайлизация, но на този етап задават общите правила за реализиране на инвестициите. Основно изискване за новия програмен период е да работи с повече заинтересовани страни и в партньорство с обща цел за постигане на икономически потенциал. Сред изготвените на този етап документи, свързани с новия период са още формуляр за концепция за ИТИ, Споразумение за партньорство и Общо рамково споразумение, което ще регламентира ангажиментите на УОи да осигурят съответното финансиране за определен период от време, когато дадена концепция бъде одобрена от РСР. Вероятно общото рамково споразумение ще претърпи изменение, доколкото се предвижда нов нормативен акт, който да дефинира изпълнението на ИТИ и с оглед спестяване на административно време и съответно

намаляване на административната тежест към крайните партньорства, се очаква рамковото споразумение да бъде дефинирано в Постановление на Министерския съвет (ПМС).

Сформирани са няколко работни групи в рамките на УО на ОПРР, както и междуведомствена работна група, на ниво Управляващи органи, които работят успоредно по подготовката на изпълнението на модела за ИТИ. Работи се по изготвяне на проект на ПМС, в което ще бъдат дефинирани мерките за ИТИ. Успоредно с това се подготвят и текстовете за изменение на Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове, които дават рамката за изготвяне на ПМС за изпълнение на мерките за ИТИ. Очакванията се, че в края на месец октомври ПМС да бъде в ход на обществено обсъждане, така че в края на годината да е налице степен на готовност, не само с приети документи, но и възможност за стартиране на изпълнение на мерки. Успоредно с това, в рамките на работните групи в УО на ОПРР, се работи по изготвянето на указания за начина, Вътрешни правила за работа на РСР, Общ наръчник за изпълнение на ИТИ, който ще бъде използван от всички УОи, вкл. Програмата за развитие на селските райони. През месец октомври ще започне изготвянето на Насоки за кандидатстване. Г-жа Николова изрази надежда, че към етапа на одобрение на новата програма за развитие на регионите ще са налице всички елементи, които да дадат възможност да се започне с провеждане на политиката за изпълнение на програмата.

Председателят на ТРГ посочи, че в рамките на целия процес по структуриране на модела за изпълнение ИТИ, МРРБ работи съвместно със Световна банка (СБ), с цел търсене на максимално поле на ефективно изпълнение на ИТИ, като техен представител ще вземе участие в заседанието по-късно, за да разкаже повече за работата на СБ по проекта с МРРБ и в каква посока оформят те своите изводи и препоръки.

В заключение г-жа Николова обобщи, че спрямо всичко, което е направено до момента, от гледна точка на времева рамка, стартирането на подготовката за новия програмен период е навременно, както и вземането на решения е навременно до настоящия момент, както и че стратегията, която е оформена е напълно синхронизирана с изпълнението не само на европейските политики, но и с принципа на подобряване на подхода и модела за изпълнение на регионална политика в страната. Трябва разбира се да бъде отчетен и факта, че регионалната програма е само един от инструментите за изпълнение на регионалната политика, но през регионалната програма може да се синхронизира и останалите програми да имат своя директен принос към регионалната политика.

(линк от изнесената презентация - <https://prezi.com/view/4h2tnpcaBmo4FtALW7Kg/>)

Г-жа Деница Николова даде думата на участниците за коментари и мнения. Такива не бяха заявени.

Г-жа Николова даде думата на Ивайло Стоянов, и.д. началник на отдел „Стратегическо планиране и програмиране“, в УО на ОПРР да представи Вторият вариант на проекта на Програмата за развитие на регионите. Той представи на участниците новите моменти във втория проект на програмата, спрямо първият, изпратен през месец март към ЕК. Ключовите моменти са:

- Доразписани са първите аналитични раздели на програмата, като са добавени данни и информация, които дават основата за програмиране и за извеждане на основните цели и приоритети и индикатори. Направени са допълнения по първия приоритет за интегрирано градско развитие, като са разписани възможностите за кандидатстване на заинтересованите страни и градските клъстери, които са определени;

- Разписани са допустимите дейности и мерки за финансиране по първите два приоритета, свързани с енергийна ефективност (ЕЕ), пътна инфраструктура и функционални

връзки и устойчива градска мобилност. Тези групи дейности имат допирни точки с повече от една програма, като с цел демаркация с тях текстовете в програмата по отношение на тези мерки са детайлизирани;

- Добавени са таблици с индикатори и разпределение на финансирането. Заложени са индикатори за продукт и индикатори за резултат. За целта в рамките на УО на ОПРР е разработена вътрешна методология, базирана на опита на в предходните 2 програмни периода, за определяне на индикаторите и съответно залагане на базови стойности към началото и към края на програмния приоритет. Използваната методика за определяне на целевите стойности на индикаторите е т. нар. методика "unit cost" (единична цена), при която най-важният елемент е да се структурира голяма база данни с достатъчна информация от успешно приключени проекти. При делението на вложения ресурс и съответно постигнатият резултат е получена единичната цена за съответния индикатор, който се използва за изчисление на индикатора за новия програмен период. Отчетени са и външни фактори, като криза, инфлация, оскъпяване на строителството. Предвид, че използваната база данни от успешно изпълнени проекти е в процес на допълване, до изпращането на втория проект на програмата към ЕК, целевите стойности на заложените индикатори е възможно да бъдат променени. Индикаторите за продукт са сходни и по двата основни приоритета, като те са свързани с ЕЕ и здравната инфраструктура, а останалите индикатори са специфична за Цел на политиката 5 „Европа по-близо до гражданите“. По отношение на индикаторите за резултат, отново са включени такива по темите за ЕЕ и здравна инфраструктура. Г-н Стоянов подчерта, че за изчисляването на индикаторите за здравна инфраструктура се разчита на Министерство на здравеопазването, които в момента извършват необходимите изчисления, като в момента на подаване на проекта на програмата към ЕК ще бъде посочена и конкретна целева стойност на този индикатор.

- Разпределение на средствата по кодове – за разлика от първия проект на програмата, в който средствата бяха общо разпределение между приоритетите, в настоящия втори проект разпределението на средствата по приоритетите е конкретно между отделните групи дейности. Разпределението на финансирането и в двете основни оси е в няколко типа инфраструктура (здравна, образователна, градски транспорт, пътна, туристическа, градска среда, социална, ЕЕ, индустриални паркове). Важно е да се отбележи, че разпределението е индикативно и не е обвързващо за бенефициентите, а служи за целите на УО, както и за статистически цели от страна на ЕК. Г-н Стоянов обърна внимание, че с предложеното разпределение на средствата има за цел стимулиране на икономическото развитие на регионите и съответно отключване на техните потенциали за развитие. Представена бе и информация за разпределението на средствата по различните кодове – по област на интервенция, по териториален механизъм, по форма на финансиране (95% БФП и 5% подпомагане чрез финансови инструменти). Г-н Стоянов изтъкна причините за изборът на предложеното съотношение на БФП спрямо подпомагане чрез финансови инструменти (ФИ). От една страна вече два програмни периода се изпълняват проекти с ФИ, които подлежат на рециклиране на средства и се очаква през следващите години да има натрупан значителен ресурс от такива рециклирани средства, които да бъдат влагани отново в приходогенериращи проекти. От друга страна, в момента е в ход дискусия по планиране и програмиране на бюджета на Европейския съюз (ЕС), включително и редица инструменти на ниво ЕС, които позволяват финансиране с ФИ. Не на последно място, бе посочено, че в момента тече предварителна оценка на ФИ за новия програмен период по съответните програми, която на този етап не е финализирана и съответно не би могла да бъде използвана в пълнота за аргументиране за по-голям процент ФИ към момента.

(линк от изнесената презентация - <https://prezi.com/view/FbEPoolM3eXWSVYXkZNu/>)

Г-н Стоянов информира членовете на ТРГ, че рамките на 10-дневния срок от изпращане на материалите за заседанието са получени становища, коментари, предложения и коментари от 4 организации, представени в ТРГ – НСОРБ, ФМФИБ, групата на ЮЛНЦ с нестопанска цел, работещи в сферата за социалното включване и интегрирането на маргинализираните групи, получено чрез Хабитат България, и дирекция „Жилищна политика“ към МРРБ. Той направи кратко представяне на получените коментари и съответното становище на УО на ОПРР. От НСОРБ са получени коментари по аналитичната част на програмата, по конкретно да се да се допълни частта, реферираща към Ковид-19, като коментарът е приет от УО и текстовете в програмата ще бъдат актуализирани. Аналогично УО приема коментарите да се допълни аналитичната с част с обосновка за нуждата от интервенции в пътната мрежа от 1-ви, 2-ри, 3-ти и 4-ти клас, така също и за ролята на общините в здравния сектор, както и еднозначно да се реферира към 10 общини по приоритет 1. Следващ коментар на НСОРБ е за спазване на финансирането, съгласно РМС 335, определящо финансовото разпределение на европейските средства по всяка програма. УО на ОПРР потвърждава, че в настоящата версия на програмата не вписва в конкретно посоченият в РМС ресурс, като причината за това е, че в Решението е предвидено част от финансирането да бъде по Цел на политиката 2 (ЦП) „По-зелена Европа“, но в хода на преговорите с ЕК УО на ОПРР предлага цялото финансиране на програмата да се осъществи по ЦП 5, която от своя страна има възможност да финансира и мерки и дейности, свързани с ЦП 2. Следващият коментар на НСОРБ е по отношение на финансовия ресурс за Приоритет 3 – Техническа помощ, който не съвпада с определеният ресурс в РМС 335. Становището на УО на ОПРР е, че промяната която се предлага за изпълнение на целият процес и новият модел за следващия програмен период, по предварителни изчисления налага значително по-голям ресурс за техническа помощ, за да се обезпечи правилното и нормално функциониране на УО на ОПРР, на РСР и потенциалните бенефициенти. УО на ОПРР приема също така и коментара на НСОРБ за изясняване на механизма за кандидатстване по Приоритет 1. По отношение на коментара на НСОРБ, че не са запознати с методологията за изчисление на индикаторите, г-н Стоянов отбеляза, че в изнесената от него презентация е обяснил начина на изчисление на индикаторите и по този начин се счита, че е даден отговор и на този коментар. Становището на УО на ОПРР по отношение на заложеното еднакво разпределение по кодове (напр. заложените средства за висше, средно и основно образование са почти равни), е търсеният ефект на гъвкавост на програмата, с което да се отговори в максимална степен на местните потребности за изпълнение на проекти чрез подхода „отдолу-нагоре“. Последният коментар, получен от НСОРБ е да се споделят коментарите от страна на ЕК по отношение на програмата, в отговор на който г-н Стоянов посочи, че в своето изложение г-жа Николова е поставила акцент по тази тема.

Г-н Стоянов продължи с изпратените коментари от ФМФИБ, които са 2 основни. Първият е по отношение на разпределението на финансирането по форма на финансиране, като се изразява несъгласие с предложеното разпределение между БФП и ФИ. По този коментар г-н Стоянов посочи, аргументите на УО за това разпределение бяха изтъкнати по време на изнесената по-рано презентация. Вторият коментар е предложение в текстовете на програмата да се детайлизират дейностите, които са предвидени за изпълнение на ФИ. УО изрази принципно съгласие за допълване на текстовете, там където е подходящо.

Коментарите на групата на ЮЛНЦ с нестопанска цел, работещи в сферата за социалното включване и интегрирането на маргинализираните групи по своята същност представляват въпроси. На въпроса кой код биха могли да се финансират мерки за обновяване на квартали, специфични територии от градовете с неблагоприятни социално-икономически характеристики, г-н Стоянов посочи, че становището на УО е, че такава дейност сама по себе си е интегрирана и включва различни аспекти на средата, мерки по тази дейност могат да бъдат включвани в всички

кодове на програмата, в случай че конкретният проект е насочен към него. Становището на УО по вторият въпрос по отношение на финансовите средства, определени по кода за жилищни нужди, които се явяват недостатъчни да покрият всички нужди на общините за социални и общински жилища, е че фокусът на новата регионална програма е към икономическият елемент на проектите и съответно по-голям ресурс ще бъде насочен към проекти, генериращи икономическа активност в регионите, и съответно допринасящи за отключване на икономическият им потенциал, което от своя страна ограничава ресурса за мерките за социални/общински жилища.

Г-н Стоянов започна участниците с коментарите и на последната организация – дирекция „Жилищна политика“ към МРРБ, която предлага да се детайлизират дейностите, свързани с ЕЕ в жилищни сгради. В отговор на коментара той посочи, че за целите на постигане на максимална гъвкавост и мерките от самото начало на изпълнение на програмата по-скоро се предлага да не се навлиза в такива детайли на допустимите дейности и разходи още на ниво програма, като тези детайли ще бъдат посочвани в съответните насоки за кандидатстване. По отношение на даденото предложение за конкретизиране на допустимите бенефициенти, г-н Стоянов уточни, че предложението може да бъде прието. Следващият основен коментар е, че ресурсът, който е определен за ЕЕ е недостатъчен за покриване на всички нужди на общините. Г-н Стоянов изрази съгласие с това обстоятелство и направи уточнение, че програма за развитие на регионите не би следвало да бъде единственият източник на финансиране за покриване на тези нужди, като в същото време от презентацията стана ясно, че ресурсът за ЕЕ по кодове на интервенция е една от мерките, за които за предвиден по-голям процент финансиране. По последният коментар за отпадане на дейностите за повишаване на ЕЕ на асансьорите, в т.ч. и подмяна, с мотив, че нямат отношение към подобряване на ЕЕ, становището на УО е асансьорите са изключително важен елемент във всеки проект за интервенции в сграден фонд, тъй като е свързан с хоризонталната политика за достъпна среда и осигуряване на равни възможности на хора с увреждания.

Г-жа Деница Николова благодари на г-н Стоянов за детайлно представената информация за втория проект на програмата за развитие на регионите, както и за изпратените коментари от членовете на ТРГ и оглед оптимизация на срещата предложи от дневния ред да отпадне предвидената почивка, за което не бяха изразени мнения против.

Председателят даде думата на членовете на ТРГ за коментари, както междувременно направи допълнения към представеното от г-н Стоянов. Г-жа Николова посочи, че в общата визия на програмата е заложен принципа на гъвкавост. За разлика от настоящия и предходния програмни периоди, когато бяха предефинирани конкретни проекти на ниво програма, т.е. съществува елемент на централизиран принцип на подхода на финансиране и известни ограничения, към настоящия момент това обстоятелство е лимитирано до минимална степен, с цел да се даде възможност за инициране на проекти на принципа „отдолу-нагоре“. Предвид обстоятелството, че програмните документи са с период на изпълнение над 5 години, не е редно да се предпоставят още на етапа на програмиране всички мерки и конкретни дейности, които ще бъдат изпълнявани. По този начин се дава възможност за по-широк обхват на мерките и дейностите, които ще бъдат изпълнявани на регионално ниво. В допълнение с финансирането и на останалите програми, ще може да се допринесе за комплексно преодоляване на определени предизвикателствата в териториите, а не мерките да бъдат секторно ориентирани. Г-жа Николова потвърди изказването на г-н Стоянов, че УО на ОПРР няма да подкрепи на този етап частично коментари и предложения по програмата, които ще ограничат текстовете ѝ и в следствие ще я лишат от гъвкавост, както и тези предложения за конкретизиране на текстове, които по своята същност следва да бъдат включени в Насоките за кандидатстване. По отношение на коментарите, свързани с индикативното разпределение на средствата по кодове за интервенция г-на Николова изтъкна, че следва да се има предвид, че подходът за финансиране за новия програмен период е с интегрирани мерки, т.е. мерки

само за образование, за градска среда или само за градски транспорт, включени в една концепция трудно биха могли да бъдат одобрени за финансиране от РСР, защото основният фокус и основният елемент на критериите за оценка ще бъде интегрираност на характера на мерките от една страна, от друга страна това ще бъде групата за постигане на икономическо развитие на конкретната територия. В края на своето изказване председателят посочи, че към настоящият момент се извършва екологична оценка на програмния документ, което е съществен елемент от него, за да бъде официално подаден към ЕК.

Г-жа Николова даде думата на г-н Димитър Черкезов, представител на ФМФИБ. Г-н Черкезов изрази позицията на ФМФИБ по отношение на разпределението средствата между БФП и ФИ, а именно че предложеното разпределение и предвидените само 4,8% от средствата от програмата за ФИ е крайно недостатъчно и не отговаря на търсенето на този вид подкрепа в национален мащаб. ФМФИБ не подкрепя изпращането на програмата към ЕК с такъв процент средства за ФИ и считат, че следва да се приложи по-амбициозно прилагане на подкрепа чрез ФИ в програмата. Това важи особено за Приоритет 1, където за ФИ са предвидени само 20 млн. евро, което е 50% по-малко от средствата за ФИ дори по JESSICA за периода 2007-2013 г. В не по-малка степен средствата за ФИ са недостатъчни и за Приоритет 2, където са предвидени само 50 млн. евро от ЕФРР и дори със добавянето на националното съфинансиране средствата за ФИ стават 2,3 пъти по-малко в абсолютна сума спрямо настоящата оперативна програма, а като дял на средствата по програмата са по-малко 2,55 пъти. Г-н Черкезов заяви, че това е неприемливо за ФМФИБ и не отговаря за постигане на целта за жизнеспособни и устойчиви региони, които да задържат населението в тях, тъй като ФИ тези, които имат потенциала да подкрепят проекти-финансово жизнеспособни и бизнес-ориентирани, създаващи работни места и задържащи населението в регионите. Той отбеляза, че аргументите, изтъкнати г-н Стоянов са дискуссионни, На първо място рециклираните средства от програмата за периода 2014-2020 не може да се очаква да имат съществен дял в периода на изпълнение на следващата програма, тъй като ФИ по ОПРР 2014-2020 са за заеми с матуритет от 15-20 години, чието изплащане ще се извършва в сравнително дълъг период. Т.е. към периода 2025-2026-2027-2028-2029 година, когато ще се изпълнява новата програма, ресурсът, който е възстановен и може да бъде рециклиран по ОПРР 2014-2020 няма да е в значителен размер. По отношение на предложените нови мерки в групите дейности, г-н Черкезов изрази мнение, че напълно подкрепя гъвкавия подход, но счита че добавянето на конкретни дейности, фокусиращи дейности, които създават основата за прилагане на ФИ е важно и следва да намери място във втория проект на програмата, особено когато се касае за приходогенериращи инвестиции. Той подчерта, че по отношение на Приоритет 2 и механизма за неговото изпълнение чрез ИТИ е заложено проектите, които имат възможност да получат финансиране е необходимо предварително да бъдат зададена още на фаза дефиниране идея на концепцията. ФМФИБ смятат, че следва да се добави изречение, което отразява спецификата на подкрепата с ФИ, и което да даде възможност проектите, които се финансират с ФИ да могат да бъдат включвани на този етап на изпълнението на ИТИ, а не на етапа на създаване на концепция и нейното одобрение, тъй като основата на финансиране чрез ФИ е идентифицирането на финансово-жизнеспособни инвестиции. В допълнение г-н Черкезов направи коментар и по отношение на възможностите за комбинация на ФИ и БФП по програмата, като посочи че необходимо да се посочи, че е възможна такава комбинация за ЕЕ, както и че следва да се добави текст, който поставя основата за комбинирано финансиране в рамките на една операция. Той посочи, че този тип комбинация следва да бъде основна форма на финансиране по новата програма. На последно място г-н Черкезов отбеляза, че изнесената презентация на г-н Стоянов липсва индикатор за продукт и индикатор за резултат, който да обхваща инвестициите в бизнес и индустриални зони, като предложи такива индикатори да бъдат добавени.

Г-на Николова благодаря за коментарите и даде думата на г-н Пейновски, представител на КРИБ. Поради технически проблем г-н Пейновски не изрази коментар и г-жа Николова даде думата на г-жа Добруджалиева, представител на Хабитат България.

Г-жа Ася Добруджалиева, представител на ЮЛНЦ, работещи в сферата на социалното включване и интегрирането на маргинализираните групи, зададе няколко уточняващи въпроси, по вече коментирани теми. На първо място тя отбеляза, че по отношение на зададения от тях въпрос за показателите за жилища с подобрени енергийни характеристики, и по конкретно как е определен броят на жилищата, не е получен отговор. Изрази мнение, че вътрешната методика, по която са изчислени индикаторите следва да бъде прозрачна и достъпна. Г-жа Добруджалиева посочи, че не е уточнен какъв ще бъде механизмът на финансиране

Г-жа Николова започна с коментари по изказването на г-н Черкезов (ФМФИБ). На първо място тя отбеляза, че УО подкрепя подхода за търсене на възможности за финансиране на мерки, които са свързани с приходогенериращи проекти, и които всъщност са стимулът за развитие на икономическият потенциал. Към настоящият момент няма обосноваване и аргументи за промяна на процентното съотношение между БФП и ФИ, което от своя страна е обект на решение от страна на ТРГ. При следващи варианти на програмата, когато ще са налице анализи от страна на ФМФИБ, свързани с пазарния провал, който бихме могли да покрием по линия на ФИ процентното съотношение може да бъде отново коментирано. Тя посочи, че причината то да не се промени на този етап е свързан с няколко аспекта. Първият от тях е, че два програмни периода УО на ОПРР финансира проекти, които вследствие на реализацията им възстановяват рециклирани средства и тези рециклирани средства отново се използват за финансиране на проекти по линия на градско развитие. В тази връзка през предходния период по линия на е фокусирано финансиране по JESSICA около 60 млн. лева, а по настоящия период са 320 млн. лева. Очакват се и предварителните резултати и оценката на ФИ за новия период и от тази гледна точка към настоящия момент липсва яснота за тези резултати. Предложеното разпределение в проекта на програмата е индикативно за хода на преговорите с ЕК. На второ място г-жа Николова отбеляза, че независимо какво се залага в програмния документ към настоящия момент, от гледна точка на разпределение на БФП и ФИ, УО е в позиция във всеки един момент да преразгледа това съотношение. Тя подчерта, че в новия програмен период ще е налице още един финансов източник, който изцяло може да промени картината за пазарен провал на страната, а именно Фонда за възстановяване и устойчивост, по който могат да бъдат финансирани много повече приходоносни проекти по линия на ФИ. В допълнение ФИ са заложили и по линия на Фонда за справедлив преход.

Г-жа Николова даде думата на г-н Стоянов за отговор на коментарите на Хабитат България. Той поясни, че изчисляване на броя на жилищата е използвана методиката “unit cost”, която е използвана и през предходните два програмни периода. Той посочи, че процентът на съфинансиране от собствениците, когато се касае за изпълнение на мерки за ЕЕ в жилищни сгради няма влияние върху изчисляването на индикатора, използвана е цялата стойност на инвестицията. По отношение на механизма на изпълнение на тези мерки, той коментира, че не е предмет на програмния документ като структура, цели и приоритети и ще бъде описан в Насоките за кандидатстване.

Г-жа Николова съобщи на аудиторията, че г-н Пейновски от КРИБ е изпратил писмено допълнение на своето становище в подкрепа на позицията на ФМФИБ. Тя информира участниците, че следващият участник, заявил желание за изказване е представител на НСОРБ.

Представителят на НСОРБ изрази удовлетворение от факта, че са отразени бележките на НСОРБ във втория вариант на ПРР 2021-2027. Тя постави акценти върху следните теми:

НСОРБ оценява положително факта, че е одобрена дефиницията на Програмата за развитие на селските райони за целите на Програма за развитие на регионите (ПРР) 2021-2027, както и визията на Министерството на земеделието храните и горите бъдещият Стратегически план също да има принос към териториалния подход. Този подход е много важен с оглед на бъдещото програмиране, а също така от гледна точка на изготвянето на Споразумението за партньорство за 2021-2027.

Освен това се изрази подкрепа от страна на сдружението на изказаното от г-жа Николова, че ПРР 2021-2027 може да бъде доразработена в бъдеще с оглед на динамиката на ситуацията.

НСОРБ приема аргументите и мотивите на ФМФИ и тяхната позиция за увеличаване на дела на финансовите инструменти за сметка на БФП, но счита, че становището да се запази сегашното разпределение е солидно подкрепено с данни и аргументи и в този смисъл то е приемливо и оптимално. Националният план за възстановяване и заетост, който страната ни следва да депозира до април 2021 г., предвижда солиден ресурс, за който могат да бъдат подадени различни мерки, включително и такива, подкрепени с ФИ. Освен разпределението на грантове към ФИ, НСОББ подкрепя също и предложението на г-жа Николова за окрупняване на дейностите.

Съгласно предварително заявено желание за изказване, г-жа Николова даде думата на г-н Димитър Черкезов (ФМФИ). Той подчерта, че решението за процентното съотношение на грантовете спрямо ФИ, за които се предвижда да бъдат само 4,8% от общия ресурс на програмата, не е подкрепено с достатъчно данни и убедителни аргументи. Г-н Черкезов напомни, че на Комитета за наблюдение на настоящата програма (предишния ден-08.09.2020 г.) са отчетени усвоени средства, предоставени на крайни получатели, са 70 млн. лева. В Годишния доклад по изпълнението на ОПРР за 2019 г. тези средства са били 35 млн. лева., което означава, че в рамките на 8 месеца, дори в състояние на Covid – криза, по-малко от 2 години от старта на Фонда за градско развитие са налице договорени още 35 млн. лева. При това, подчерта той, следва да се има предвид, че тази възходяща тенденция се констатира, когато остават 3 години и 3 месеца до края на периода на изпълнение на финансовите инструменти. Това, според ФМФИБ, е достатъчно доказателство за търсенето и необходимостта от такъв тип подкрепа, като успоредно се повишава експертизата при бенефициентите. Г-н Черкезов изрази пълно съгласие с изказването на г-жа Николова, че предварителната оценка на програмния период 2021-2027 трябва да бъде основата за залагане на ФИ за следващия и преди тя да е готова, не може да бъде планирано правилно точното разпределение между ФИ и БФП. Именно за това ФМФИ отправя към ТРГ апел да бъде приет втори вариант на ПРР 2021-2027 без това разпределение в Таблица 5 да бъде посочвано като процентно съотношение с уточнението, че този въпрос ще бъде изяснен впоследствие след изготвяне на предварителната оценка. В случай, че е задължително сега да се посочи такова разпределение, от ФМФИ настояват да бъде завишен процентния дял на ФИ от нивото в момента, което е 4,8 %. Г-н Черкезов допълни, че е напълно разбираема позицията в момента на НСОББ, предпочитана форма за финансиране от гледна точка на общините да е чрез БФП, но въпреки това, според него, ФИ са формата на подкрепа, която гарантира по-голяма устойчивост и жизнеспособност на българските региони. По отношение на Националния план за устойчивост, Фонда за справедлив преход, както и Фонда: „InvestEU” – тези фондове със сигурност имат своята безспорна бъдеща роля в развитието на регионите до 2027 година, но това не трябва да negliжира ролята на ФИ за периода 2021-2027 г.

Г-жа Николова информира аудиторията, че г-н Пейновски е написал, че подкрепя изказаното становище на г-н Черкезов и в случай, че предложението бъде подложено на гласуване, той ще гласува положително.

Г-жа Ася Добруджалиева (Фондация Подслон за човечеството/Хабитат България) постави няколко въпроса на обсъждане:

- Защо по отношение на проектите за изграждане на социални жилища е възприет индикатора: „брой жилища“, при положение, че много по-точен и информативен е индикаторът на Разгърнатата застроена площ (РЗП). Недостатък на индикатор: „брой жилища“, е че жилищата се различават по площ, докато за РЗП информация е налична за всички жилища, особено когато се касае за многофамилни жилищни сгради (МЖС). В тази връзка г-жа Добруджалиева счита, че този индикатор е много по-подходящ за отчитане на резултати от проектите.

- Г-жа Добруджалиева постави също и проблема, че при отчитане на индикаторите според това, какви разходи са необходими за постигане определена степен на ЕЕ, задължително трябва да се вземе предвид и какво съфинансиране се предвижда. Тя счита, че типът механизъм за финансиране на проектите за социални жилища е от изключителна важност. До момента това са проекти изпълнявани от общините със 100% финансиране с БФП. Този модел на изпълнение на проекти трябва да бъде променен в следващия програмен период. Общините могат да запазят водещата си роля, но трябва да се създаде единен механизъм за изпълнение на тези дейности и водеща трябва да бъде дългосрочна стратегия по отношение на жилищната политика на страната. При кандидатстване за мерки за енергийна ЕЕ, допустимите дейности да бъдат разписани в Насоките за кандидатстване, но въпреки това, трябва предварително да са изяснени някои специфични въпроси.

- По отношение на Фонда за възстановяване и устойчивост (ФВУ) и Фонда за справедлив преход (ФСП), г-жа Добруджалиева помоли за яснота, какви проекти ще се финансират и по какво ще бъде взаимодействието и допълняемостта с програмата за развитие на регионите.

- Защо формулировката „социални жилища“ от предишните два програмни периода не се използва и в предстоящия, а вместо това тя е претърпяла промяна и вече се използва термина „общински жилища“. Въпреки, че в България единствената форма на социални жилища са общинските, тази формулировка ограничава добри практики, известни в други европейски страни за изграждане на социални жилища да кандидатстват различни колективи и асоциации, които имат потенциал за този вид дейност. В допълнение г-жа Добруджалиева попита също, защо жилищната инфраструктура не е включена в програмата вид, а вместо това има предвидена инфраструктура за ЕЕ.

Г-жа Николова отговори последователно на зададените въпроси:

- По отношение на механизмите за комуникация и взаимодействие на бъдещата ПРР 2021-2027 с двата фонда, ще има пълна синхронизация на дейностите и тя бъде изискуема за бенефициентите, както на програмата така и за 2-та фонда. Тъй като приемането на правила за работата и финансирането за двата фонда върви малко по-късно от ПРР, по-вероятно е правилата за двата фонда да бъдат съобразени впоследствие с изискванията на програмата и мерките, които бъдат заложили в нея. Министерство на енергетиката (МЕ) е отговорната институция за стратегическия подход на Фонда за справедлив преход. Предстои основните акценти заложили в ПРР 2021-2027 да бъдат синхронизирани и с останалите основни фондове като допълняемост на мерките. ФСП има основно изискване да се следва подхода – „Отдолу-нагоре“, а тези мерки са елемент на териториалните планове на ниво 3 (на областно ниво) за интегриран, стопански и социален преход към нисковъглеродна икономика в областите с най-широка необходимост от подобряване или поддържане на жизнените условия. МЕ е започнало работа по разработване на териториални планове за идентифицираните области, които ще бъдат обект на интервенция. Тези планове подлежат на одобрение от ЕК и включват в себе си конкретика за мерки и дейности по проектите, които ще бъдат изпълнявани с цел да се намали негативния ефект на прехода към

нисковъглеродна икономика и да се постигне нулево ниво на въглеродни емисии до 2050 г. ФВУ се оформя като стратегическа рамка от работна група с председател - заместник-министър председателя – г-н Томислав Дончев и с участието на МФ и Министерски съвет. В момента в МФ се разработва Национален план, който се подготвя от структурите на всички ведомства и следва да бъде подаден до април 2021 г. за одобрение към ЕК. Основното правило, важащо за финансирането по ФВУ е, че то се предоставя срещу извършени реформи и срокове, в които следва да бъде постигнато. В този смисъл мерките по ФВУ трябва ясно да бъдат демаркирани от тези в ПРР 2021-2027 с допълняемост – там, където не се предвижда финансиране по ПРР, да има възможност за такова, както по ФСП, така и по ФВУ.

- По отношение на промяната на термина „социални жилища“ към „общински жилища“, г-жа Николова поясни, че тя се налага поради възприета промяна в терминологията на национално ниво. Възприето е понятието „общински жилища“, разновидност на които са „социалните жилища“. Тъй като в различните райони на територията на страната има различни жилищни потребности и нуждаещи се социални групи, по този начин ПРР 2021-2027 г. дава възможност да се подават проекти, както за изграждането на социални, така и за общински жилища.

- По отношение на основния стратегически документ за жилищната политика в страната, безспорно механизмът за финансиране за изпълнение на мерки за ЕЕ е обвързан с приемането на национален стратегически документ - Националната жилищната стратегия (НЖС), която е все още на етап обсъждане. Освен по ПРР 2021-2027 г., мерки за ЕЕ в МЖС са заложили и в стратегическия документ за енергиен преход, който също още не е одобрен на национално ниво. Именно затова ПРР 2021-2027 разчита на консервативен подход в залагане на мерките и определяне на индикаторите, с цел да се избегне противоречие със заложеното по тези две стратегии, когато те бъдат доразвити със съответните механизми за изпълнение. Към настоящия момент можем да потвърдим, че всички предвидени мерки за ЕЕ на жилищни сгради ще бъдат съобразени със съответните стратегии на национално ниво, когато те бъдат приети. В допълнение и също предвид динамиката на ситуацията, в момента заложените в ПРР мерки са разписани на база исторически данни от настоящата ОПРР 2014-2020.

Г-н Ивайло Стоянов допълни изказването на г-жа Николова в частта за заложените в програмата индикатори. За разлика от предишната ОП, когато имаше налични индивидуални индикатори за програмата със собствена методика за изчисляване, в бъдещата ПРР 2021-2027 се предвиждат индикатори, които са общи и приложими за целия ЕС. В новия програмен период МРРБ предлага изцяло да бъде възприет предлагания от ЕК подход за формулиране на индикаторите, които са ни предоставени заедно със съответната дефиниция, мерни единици и база данни за източници на информация. УО счита, че този подход улеснява както бъдещите бенефициенти, така и УО. Именно затова за проектите за социални жилища е заложен индикатор: „брой жилища“ а не „площ РЗП“. Обща РЗП като индикатор е заложила в проектите за обществени сгради.

По повод на липсата на НЖС, г-жа Добруджалиева изтъкна още, че този факт е голямо препятствие пред развитието на цялостната жилищна политика в страната и се отразява в недооценяване на проблемите на сектора на етап финансиране. Тя оцени високо предложението на дирекция „Жилищна политика“ към МРРБ, сдруженията на етажната собственост да бъдат идентифицирани в Закона за етажната собственост като субекти, които могат да кандидатстват за финансиране директно към програмите самостоятелно или чрез упълномощени лица.

Г-жа Деница Николова подчерта, че до момента на окончателното одобряване на ПРР, се очаква евентуално приемане на НЖС.

Председателят прочете писмено становище на г-н Пейновски, което е в подкрепа на изказването на г-н Черкезов: „Именно заложеният процент на ФИ в проекта на ПРР не позволява изпълнението на повече генериращи инвестициите проекти и лишава бизнеса от възможността за дългосрочни заеми с ниски лихви и благоприятни условия и създаване на нови публично-частни партньорства по линията на разпределение на средства.“

Преди да се пристъпи към гласуване на проекта на решение, предвид възникналия дебат за дяловото разпределение на средства по програмата: БФП и ФИ, г-жа Николова предложи да се гласува решение по отношение на съотношението на разпределението им. Тя предложи да бъде подложено на гласуване следното решение: *„Разпределението на финансови средства по ПРР да остане така, както е заложено: 5% - ФИ и 95% - БФП“*

Гласували против това предложение бяха: КРИБ, ФМФИ и ЮЛНЦ, работещи в сферата на социалното включване и интегрирането на маргинализираните групи (Фондация Подслон за човечеството/Хабитат България), в резултат на което предложението беше прието от членовете на ТРГ.

След това членовете на ТРГ пристъпиха към гласуване на общото решение: *ТРГ одобрява втори проект на Програма за развитие на регионите за периода 2021-2027 и дава мандат на Председателя ѝ за адаптиране на Втори проект на програмата спрямо текущите преговори и консултации на национално и европейско ниво, в това число спрямо проекта на Споразумението за партньорство на РБългария за периода 2021-2027 г. и за внасяне на проекта за разглеждане и одобрение в Министерски съвет и последващо изпращане на ЕК за преглед и консултации, за което ТРГ следва да бъде своевременно информирана.“*

Гласували против проекта на решение: 1 (ФМФИБ с аспект разпределение на финансирането между БФП и ФИ), въздържал се: 1 (ЮЛНЦ, работещи в сферата на социалното включване и интегрирането на маргинализираните групи). Така решението за приемане на втори проект по програмата беше прието.

По т. 6 от дневния ред, г-жа Йоана Масич от Световна банка представи презентация на тема *„Представяне на стратегическия подход за новия програмен период 2021-2027“*.

Г-жа Йоана Масич информира аудиторията, че работят с МРРБ от юли 2019 г., като предоставят консултантска помощ на УО на ОПРР 2021-2027 г. за подобряване на изпълнението и развитие в областите, където е идентифициран потенциал за развитие. Очертани бяха 5 основни тенденции на регионалното развитие в България: 1. Страната ни е с най-висока степен на междурегионални различия в ЕС; 2. Най-висок ръст на намаляване на населението във всички градове; 3. Застаряване на населението; 4. Екстремални климатични промени – гр. София е най-бързо затоплящия се град; 5. Висок темп на технологични промени – четвъртата индустриална революция е в ход, иновациите в технологиите и икономиката на споделянето ще са определящи за следващите 10 години. Наред с тези основни направления за промяна и продължаващата тенденция на урбанизация се наблюдава нарастваща тенденция на разпръскване на населението от центъра към периферията на основните градски центрове. Отбелязва се ръст на нарастване на населението на общините около агломерациите. Това поставя на дневен ред въпроса - как да управляваме спрямо мащаба, а не спрямо административните граници на общините. Ръководството на една средна община не може сама да се справи с предизвикателствата на регионалното развитие. Тя има нужда от интердисциплинарни интервенции и умения в управление на процеса на програмиране с различни участници.

Основни съображения, които трябва да се вземат предвид при програмирането, според МБВР са: Предизвикателството на промяна на политиките на местно и регионално ниво от отделни

проекти към интегрирани териториални пакети; Ключови фактори за успех са: способност за генериране на висококачествени интегрирани териториални инвестиции; способност за формиране на стабилни партньорства; разработване на прозрачна, добре координирана рамка за улесняване на усвояването на средства; Основни стратегически посоки за регионално развитие според представената презентация: да се генерира достатъчно териториално въздействие по отношение на очакваните резултати на развитие.

Препоръките, които отпрати г-жа Масич в края на своята презентация от името на СБ бяха: продължаване на процеса по интензивно изграждане на капацитет, консултантски услуги за кандидатите и бенефициентите и интензивни обучения за членовете на РСР; укрепване на координацията между УОи с приемане на специално Решение на МС, което да затвърди и развие изградените механизми на координация; да се рационализира процеса на подбор чрез приемане на подходящи критерии за подкрепа на избора на въздействие и изграждане на силни устойчиви партньорства.

Г-жа Николова благодари на г-жа Масич за представената презентация и обобщава позицията на СБ в три основни послания за териториалното развитие: икономическа плътност, достъпност и свързаност, повишаване на жизнен стандарт. Г-жа Николова подкрепи заключението относно необходимостта от изграждане на капацитет и одобрението на СБ за изграждането на капацитет за РСР за преселекция на проекти. Един от основните компоненти на това изграждане е провеждането на информационна кампания за всички членове на РСР, която цели осигуряването на единен подход и методология на работа не само на ръководно, но и на експертно ниво. Планирано е такива обучения да бъдат проведени от УО с всички членове на РСР. През месец октомври се предвижда да се проведат и първите заседания на РСР, където основни точки в дневния ред ще бъдат определяне на председатели на съветите, зам.-председател и приемане на правила за работа.

Председателят на ТРГ информира участниците, че е разработен план-график за обучение на всички заинтересовани страни до края на настоящата година за принципите и мащаба на ИТИ. Г-жа Николова изрази готовността на УО да приеме допълнителна консултативна помощ от експертите от СБ. Акцентът от презентацията на г-жа Масич, а именно диаграмата за измерване на икономическа плътност и свързаността между отделните региони в страната ще бъде взет предвид. Г-жа Николова се съгласи, че критериите за подбор ще бъдат от ключово значение. Съществен елемент, надграждащ досегашния подход е тясното взаимодействие с обществеността и обстойно и многоетапно обсъждане на бъдещите проекти с гражданите по места. В рамките на настоящия период бе отчетена необходимостта за включване на гражданите в процеса на планиране и получаване на навременна обратна връзка от тях.

Г-жа Николова прикани членовете на ТРГ да заявят своето желание за коментар или въпрос след представянето на презентацията от г-жа Масич.

Г-н Черкезов попита за мнението на г-жа Масич относно въпроса, кой трябва да одобрява инвестициите с ФИ. Той изрази мнението на организацията представлявана от него, че това трябва да бъде организацията управляваща финансовите инструменти и решението трябва да бъде базирано на жизнеността на инвестицията и подадения бизнес-план при пълно спазване на изискванията на бъдещата ПРР 2021-2027.

Г-жа Масич отговори на зададения въпрос, че ФИ са ключова част от ИТИ и те ще бъдат определящи за жизнеността на проектите. Според нея, трябва да се подхожда индивидуално за всеки отделен случай. Дискусията за използването на ФИ трябва да започне на етапа на обмисляне на концепции. Въпросът за ролята на ФИ е от критично значение, но той трябва да бъде решен преди да бъдат разработени детайлно критериите за подбор на проекти. Г-жа Масич допълни, че в

настоящия момент е все още твърде рано да се даде окончателен отговор на въпроса как точно ФИ ще бъдат използвани за финансирането на проектите по бъдещата ПРР 2021-2027.

Г-жа Николова се съгласи с г-жа Масич и уточни, че тази дискусия не е във функциите на настоящата ТРГ, но разбирането на СБ по този въпрос е, че когато се касае за комбинирано финансиране, финансовите посредници трябва да продължат да изпълняват своята съществена роля в инвестициите с ФИ, съблюдавайки модела за изпълнение на проектите, възприет за новия програмен период.

Г-жа Николова съобщи, че е получено писмено съобщение от МОСВ, кога се предвижда обучение за останалите УО, на което тя напомни, че месеците октомври и ноември според предварителния план-график са предвидени за обучения на УО. Междувременно до тогава УОи ще получат информация кои са елементите за ИТИ. Относно обучението на областните администрации, те вече са в ход и ще се проведат до края на месец септември.

В заключение г-жа Николова благодари на участниците за тяхната активност и полезни коментари и въпроси. Тя обобщи че вторият вариант на програмата бележи съществена еволюция спрямо първия. В най-скоро време предстои да бъде изпратен за одобрение в ЕК. На следващото заседание ще се обърне подробно внимание на финансовите параметри на програмата. В процеса на планиране УО на ОПРР 2014-2020 проследява всички работни групи в ЕК на експертно и политическо ниво и своевременно се съобразяват взетите там решения. Експерти от МФ са информирали, че на последното заседание на работна група на Европейския съвет е взето важното решение да се дебатират прилагане на правилото N+3 за новия програмен период, което е благоприятно за изпълнението на проектите в бъдещия в сравнение с настоящия програмен период. Г-жа Николова благодари за участието специално на г-жа Йо Говаертс, която отговаря за българската ПРР 2021-2027 г. в ЕК.

Поради изчерпване на точките от дневния ред, г-жа Деница Николова обяви приключване на работата в третото заседание на ТРГ и изрази задоволството си и благодарността си към участниците за успешното стартиране на процеса по програмиране на бъдещата оперативна програма.

СПИСЪК НА УЧАСТНИЦИТЕ

в 3-то заседание на
Тематичната работна група
за разработване на ПРР 2021-2027г.

09 септември 2020 г.
проведено чрез видеоконферентна връзка

№	ИМЕ НА УЧАСТНИКА	ОРГАНИЗАЦИЯ
1.	Анжелина Тотева	Държавна агенция „Безопасност на движението по пътищата“ (наблюдател)
2.	Апостол Милев	Администрация на Министерския съвет, главен сътрудник по УЕПП
3.	Атанас Манолов	Министерство на земеделието, храните и горите, Дирекция „Морско дело и рибарство“
4.	Ася Добруджалиева	ЮЛНЦ, работещи в сферата на социалното включване и интегрирането на маргинализираните групи, Фондация Подслон за човечеството/Хабитат България
5.	Боряна Белчева	Съюз за стопанска инициатива
6.	Васко Стоилков	РСР на ЮЗР, кмет на община Сливница
7.	Ваня Събчева	РСР на СЗР – областен управител на област Ловеч

№	ИМЕ НА УЧАСТНИКА	ОРГАНИЗАЦИЯ
8.	Весна Балтина	НСОРБ
9.	Виолета Николова	Министерство на финансите, ИА „Одит на средствата от ЕС“
10.	Ганчо Илиев	ЮЛНЦ, работещи в сферата на социалното включване и интегрирането на маргинализираните групи, Сдружение „Свят без граници“
11.	Георги Семерджиев	Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията
12.	Гюнай Хюсмен	РСР на СЦР, област Разград
13.	Даниела Божилова	Администрация на Министерския съвет, Дирекция „Икономическа и социална политика“
14.	Даниела Денчева	Министерство на образованието и науката
15.	Даниела Николова	Администрация на Министерския съвет, Дирекция „Добро управление“
16.	Деница Николова	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
17.	Деница Пенчева	Министерство на младежта и спорта
18.	Диана Трифонова	Министерство на икономиката
19.	Дима Лекова	Министерство на регионалното развитие и благоустройството, Дирекция „Жилищна политика“ (наблюдател)
20.	Димитрина Николова	Агенция за социално подпомагане

№	ИМЕ НА УЧАСТНИКА	ОРГАНИЗАЦИЯ
21.	Димитър Черкезов	Фонд мениджър на финансовите инструменти в България
22.	Дочка Василева	Фонд мениджър на финансовите инструменти в България
23.	Десислава Дакова	Министерство на регионалното развитие и благоустройството, ГД СППРР
24.	Евелина Стоянова	Министерство на регионалното развитие и благоустройството, ГД СППРР
25.	Ивайло Стоянов	Министерство на регионалното развитие и благоустройството, ГД СППРР
26.	Илиян Саралиев	Министерство на труда и социалната политика
27.	Катя Първанова	Министерство на туризма
28.	Любомир Пейновски	Конфедерация на работодателите и индустриалците в България
29.	Людмила Стойкова	Министерство на регионалното развитие и благоустройството, ГД СППРР
30.	Мануела Милошева	Министерство на финансите, Дирекция „Национален фонд“
31.	Мариана Танчева	Българска търговско-промишлена палата
32.	Марина Дичева	РСР на ЮИР
33.	Мая Нинова	Министерство на образованието и науката

№	ИМЕ НА УЧАСТНИКА	ОРГАНИЗАЦИЯ
34.	Михаил Борбелов	Министерство на вътрешните работи
35.	Милен Марков	Държавна агенция „Безопасност на движението по пътищата“ (наблюдател)
36.	Надежда Цветкова	НСОРБ
37.	Наталия Евфремова	Министерство на труда и социалната политика, ОП РЧР
38.	Недялка Илкова	Министерство на регионалното развитие и благоустройството, ГД СППРР
39.	Николина Чапанова	Агенция пътна инфраструктура (наблюдател)
40.	Ралица Стефанова	Национален статистически институт
41.	Веселка Иванова	НСОРБ
42.	Светла Иванова	Министерство на околната среда и водите
43.	Станка Димитрова	Министерство на регионалното развитие и благоустройството, Дирекция „УТС“
44.	Стефан Чайков	Асоциация на индустриалния капитал в България
45.	Стефка Сарафова	Министерство на финансите, Дирекция „Държавни помощи и реален сектор“
46.	Теодора Николова	РСР на ЮЗР, област София град

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

№	ИМЕ НА УЧАСТНИКА	ОРГАНИЗАЦИЯ
47.	Цанко Шандров	ЮЛНЦ, работещи в сферата на регионалното, териториалното или градското развитие, Фондация „Регионални инициативи“
48.	Цветелина Атанасова	Министерство на регионалното развитие и благоустройството, ГД СППРР
49.	Цветелина Кайрякова	Държавен фонд „Земеделие“
50.	Joanna Masic	Международна банка за възстановяване и развитие
51.		
52.		
53.		
54.		
55.		
56.		
57.		
58.		
59.		